

IX. Działalność służb ochrony środowiska

DZIAŁALNOŚĆ WIOŚ

Działalność kontrolna WIOŚ

W 2008 r. zgodnie z zatwierdzonymi przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska kierunkami działalności kontrolnej, kontrole prowadzone przez WIOŚ w Łodzi skupiały się na następujących problemach:

- ocenie przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- kontroli w zakresie wdrażania dyrektyw i decyzji UE,
- ocenie postępowania z odpadami, w tym nadzoru nad składowiskami i spalarniami odpadów niebezpiecznych oraz prowadzącymi działalność w zakresie zbierania i transportu,
- kontroli w zakresie spełniania wymagań dotyczących redukcji zawartości siarki w paliwach ciekłych,
- kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych,
- kontroli podmiotów objętych ustawą o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- kontroli podmiotów uczestniczących w międzynarodowym obrocie odpadami,
- kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu podlegających ocenie zgodności,
- ocenie realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska,
- ograniczaniu uciążliwości związanej z ponadnormatywną emisją hałasu,
- kontroli obowiązków wynikających z ustaw o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, obowiązków przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej,
- kontroli jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach

Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (PRTR),

- kontroli podmiotów w zakresie wynikającym z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Rejestracji, Oceny, Udzielania Zezwoleń i Stosowanych Ograniczeń w Zakresie Chemikaliów (REACH).

W roku 2008 na terenie województwa łódzkiego przeprowadzono 1185 kontroli, w tym 287 interwencyjnych, 27 w zakresie nadzoru rynku i skontrolowano 28 transportów towarów lub odpadów.

W efekcie tych kontroli wydano 815 zarządzeń pokontrolnych, 249 postanowień, opinii i zaświadczeń, skierowano 162 wystąpienia do organów administracji samorządowej i rządowej w sprawie usunięcia nieprawidłowości w zakresie ochrony środowiska stwierdzonych w czasie kontroli, nałożono 227 mandatów na kwotę 67,6 tys. zł.

W 2008 r. wydano 12 decyzji o karze za przekroczenie ustalonych warunków środowiska, na kwotę 203,4 tys. zł, w tym:

- 3 decyzje na kwotę 27,7 tys. zł za wprowadzanie do wód ścieków nie odpowiadających wymaganym warunkom,
- 6 decyzji na kwotę 86,1 tys. zł za przekroczenie dopuszczalnej emisji do powietrza,
- 2 decyzje na kwotę 76,5 tys. zł za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu
- 1 decyzję na kwotę 13,1 tys. zł za przekroczenie ustalonych warunków poboru wody.

Działalność Laboratorium WIOŚ

W skład Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi wchodzi laboratorium w Łodzi oraz trzy laboratoria w delegaturach w Sieradzu, w Skierniewicach oraz w Piotrkowie Trybunalskim. W laboratoriach prowadzone są badania dla potrzeb:

- monitoringu i oceny stanu środowiska,
- kontroli podmiotów gospodarczych, w tym będących potencjalnym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,

- likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- realizacji zleceń klientów.

Wszystkie laboratoria wykonują pełny zakres badań wynikający z zagrożeń i potrzeb na terenie działania laboratorium. W ramach podstawowych działań wykonują badania wskaźników fizyczno-chemicznych, bakteriologicznych i biologicznych w próbkach:

- wód powierzchniowych, wód wglębnych oraz wód opadowych,
- ścieków,
- powietrza atmosferycznego (emisja),
- gazów odlotowych i składowiskowych (emisja),
- pyłów (emisja),
- odpadów przemysłowych i osadów ściekowych.

Dodatkowo w laboratorium WIOŚ Łódź wykonuje się pomiary hałasu komunikacyjnego i przemysłowego oraz promieniowania elektromagnetycznego.

Wykonywanie w laboratorium szerokiego zakresu badań analitycznych dla różnych potrzeb i w różnych próbkach jest możliwe dzięki posiadaniu nowoczesnej aparatury kontrolno-pomiarowej.

Baza laboratoryjna wyposażona jest w:

- chromatografy gazowe – detektory: FID, ECD oraz MS;
- chromatografy cieczowe – detektory: UV, DAD oraz fluorescencyjny;
- chromatografy jonowe (firm Altech, oraz Dionex);

- spektrometry absorpcji atomowej z atomizacją płomieniową i bezpłomieniową (kuwety grafitowe);
- spektrometry ICP;
- spektrofotometry UV/VIS;
- analizatory ogólnego węgla organicznego, azotu organicznego i BZT5;
- automatyczne stacje pomiarowe powietrza atmosferycznego – automatyczne analizatory warunków meteo (temperatura, prędkość wiatru oraz kierunek, wilgotność, ciśnienie atmosferyczne, nasłonecznienie i opad deszczu), O₃, CO, NOx, pył PM 10, SO₂ oraz BTX;
- wagi analityczne, konduktometry, tlenomierze, pehametry;
- mierniki hałasu, pola elektromagnetycznego oraz wiele innych.

Tak nowoczesny sprzęt obsługiwany jest zgodnie z przeznaczeniem oraz z wymogami kontroli jakości. Laboratorium korzysta z certyfikowanych wzorców i materiałów odniesienia a aparatura jest poddawana stalej kontroli metrologicznej (legalizowanie, sprawdzanie i wzorcowanie).

Aparatura ma zapewnione odpowiednie, na bieżąco nadzorowane warunki lokalowe i środowiskowe. Wydzielono pomieszczenia przygotowawcze i analityczne, co umożliwia wykonywanie badań ze starannością założoną w metodach badawczych oraz eliminuje wzajemny niekorzystny wpływ.

W ramach unowocześniania wyposażenia pomiarowego laboratorium WIOŚ

Tabela IX.1. Liczba analiz wykonanych w laboratoriach WIOŚ Łódź w 2008 r.

	Ochrona powietrza	Ochrona wód	Ochrona gleb	Gospodarka odpadami	Ochrona przed hałasem	Ochrona przed PEM
Liczba pobranych próbek pierwotnych	49 652	5922	255	22	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem:	73 309	180 824	4887	632	-	-
– w ramach monitoringu	57 648	48 942	996	0	-	-
– w ramach kontroli	1137	2911	87	17	-	-
– w ramach akcji związanych z nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska	0	0	0	0	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń w ramach prac zleconych i badań własnych	14 524	128 971	3804	615	-	-
Liczba stanowisk pomiarowych	-	-	-	-	179	54
Liczba pomiarów	-	-	-	-	1934	96
Liczba pomiarów warunków meteo	-	-	-	-	2851	95

w Łodzi złożyło w roku 2008 wniosek o dofinansowanie ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego projektu pt.: „Rozszerzenie działań prowadzonych w ramach monitoringu środowiska realizowanego przez WIOŚ w Łodzi w celu dostarczenia informacji władzom właściwym do podjęcia działań na rzecz poprawy stanu środowiska w województwie łódzkim”. Środki finansowe otrzymane z dofinansowania przeznaczone na zakup aparatury do monitoringu wód powierzchniowych i powietrza atmosferycznego. Projekt zakłada zakup analizatorów do analizy SO₂, ogólnego węgla organicznego, rtęci, miernika hałasu, chromatografów jonowych oraz chromatografu cieczowego, poborników manulanych pyłu PM10 oraz aparatury pomocniczej jak mineralizatory, autoklawy itp. Złożony wniosek został pozytywnie rozpatrzony. Zakupy sprzętu do laboratorium zgodnie z zaaprobowanym harmonogramem zostaną dokonane w roku 2009.

Badania oraz pomiary wykonywane w laboratorium są zgodne z polskimi normami, normami międzynarodowymi i udokumentowanymi własnymi procedurami badawczymi. Niezależnie od wyboru sposobu analizy obowiązuje zasada, że badania wykonywane są metodami wiarygodnymi i zwalidowanymi. Walidacja norm i procedur badawczych w laboratoriach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi polega między innymi na określeniu i sprawdzeniu następujących parametrów:

- granicy wykrywalności i oznaczalności metody,
- powtarzalności i odtwarzalności metody,
- niepewności metody,
- badanie odzysku,
- kontrola jakości: próbki powtórzone, karty Shewharta, karty Cusum, karty R oraz ocena błędów przypadkowych i systematycznych.

Podstawową zasadą pracy Laboratorium WIOŚ Łódź jest wykonywanie badań zgodnie z wymaganiami Systemu Zarządzania wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005 celem

osiągnięcia odpowiedniego poziomu wiarygodności wykonywanych badań. Wszystkie laboratoria Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi posiadają akredytację według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Zakresy akredytacji laboratoriów zawarte są w załącznikach do certyfikatów wydanych przez Polskie Centrum Akredytacji oraz dostępne na stronach internetowych PCA (www.pca.gov.pl):

- laboratorium w Łodzi – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 590,
- laboratorium w Piotrkowie Trybunalskim – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 178,
- laboratorium w Sieradzu – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 085,
- laboratorium w Skierniewicach – certyfikat akredytacji Nr AB 593.

W celu zagwarantowania bezstronnych, niezależnych badań Laboratoria Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzą zgodnie z system zarządzania wszechstronną kontrolę uzyskiwanych wyników analiz. Kontrola pracy analitycznej odbywa się zgodnie z zapisami w Księdze Jakości i Księdze Procedur Ogólnych Zapewnienia Jakości. W rutynowej pracy laboratoria stosują wzorce referencyjne, kontrolę poboru próbek, wzorce do kontroli jakości oraz analizy próbek o nieznanym stężeniu. Laboratoria uczestniczą również w badaniach międzylaboratoryjnych zewnętrznych, krajowych i zagranicznych. Wyniki tych porównań jak co roku są zadowalające.

O jakości pracy w laboratorium decyduje doświadczony i odpowiednio przeszkolony personel. Zatrudnieni pracownicy laboratorium posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe adekwatne do wykonywania badań zgodnie z wdrożonymi systemami zarządzania.

Struktura organizacyjna, baza laboratoryjna (wyposażenie pomiarowe i badawcze oraz pomieszczenia) i zarządzanie, spełniają założoną we wdrożonym systemie zarządzania jakość usług badawczych dla klientów wewnętrznych i zewnętrznych.

DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI W 2008 ROKU

Wstęp

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, zwany dalej WFOŚiGW w Łodzi lub Funduszem, jest funduszem celowym działającym na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. (j. t. Dz.U z 2006 r., Nr 129, poz. 902 z późn. zm.) oraz Statutu nadanego przez Ministra Środowiska. Posiadane środki finansowe Funduszu przeznacza się na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi. Organami WFOŚiGW w Łodzi są Rada Nadzorcza oraz Zarząd. Podstawową działalnością Funduszu jest dofinansowywanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Przyznawanie dofinansowania następuje na podstawie „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi”, „Procedur składania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi”, „Wytycznych do sporządzania wniosku, kwalifikacji i sposobu zaliczania kosztów dla zadań z dziedziny edukacji ekologicznej”, a w przypadku dopłat zgodnie z „Regulaminem dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska”.

Podmioty ubiegające się o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi w 2008 roku zobligowane były do złożenia odpowiedniego dla zakresu zadania formularza wniosku wraz z załącznikami. Indywidualne decyzje w sprawach przyznania dofinan-

sowania na wnioskowane zadania podejmował Zarząd lub Rada Nadzorcza w ramach kompetencji wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ze Statutu. Przy przyznawaniu dofinansowania brano pod uwagę wielkość efektu ekologicznego/rzeczowego planowanego do uzyskania w wyniku realizacji zadania oraz możliwości finansowe Funduszu wynikające z Planu Działalności, w tym z Planu Finansowego na rok 2008.

W 2008 r. do Funduszu wpłynęło łącznie 719 wniosków o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczek i dotacji. Rozpatrzono pozytywnie 529 wniosków oraz jeden wniosek złożony w 2007 r. Na podstawie 488 wniosków zawarto 486 umów. Na podstawie wniosków złożonych w 2008 r. przyznano 11 promes. W 31 przypadkach wnioskodawcy złożyli rezygnację z przyznanego przez Fundusz dofinansowania.

Spośród wszystkich wniosków złożonych w 2008 r. 145 rozpatrzono negatywnie. Nie zostało rozpatrzonych 45 wniosków m.in. ze względu na uchybienia formalne i merytoryczne (brak kompletu załączników, inwestycje nie przygotowane do realizacji, wnioski złożone po terminie przyjmowania wniosków, brak efektu ekologicznego i/lub rzeczowego), w tym w 30 przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali z ubiegania się o dofinansowanie.

Pomoc finansowa ze środków Funduszu udzielana była w trzech podstawowych formach: pożyczek, dotacji oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Pożyczki, stanowiły uzupełnienie środków własnych pożyczkobiorców do wysokości **90% kosztów realizacji zadania**. Były one oprocentowane wg stałej stopy procentowej określonej w umowie, ustalonej w odniesieniu do stopy redyskonta weksli obowiązującej w dniu podjęcia de-

cyzji o dofinansowaniu przez kompetentny organ Funduszu, pomniejszonej/powiększonej o punkty procentowe. Oprocentowanie pożyczek mieściło się w zakresie od „s.r.w. – 3,5 p.p., lecz nie mniej niż 1,5%” do „s.r.w. + 1 p.p., lecz nie mniej niż 6%” w skali roku, w zależności od rodzaju dofinansowywanego zadania. Okres karencji w spłacie pożyczki wynosił do 12 miesięcy od dnia upływu ustalonego w umowie końcowego terminu wypłaty ostatniej transzy pożyczki. Maksymalny okres spłaty pożyczki nie mógł przekroczyć 10 lat, licząc od dnia upływu okresu karencji, a dla pożyczek udzielanych na realizację zadań dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej okres ten nie mógł przekroczyć 15 lat. Pożyczka udzielona przez Fundusz mogła być częściowo umorzona na wniosek pożyczkobiorcy, pod warunkiem m.in. osiągnięcia zaplanowanych w umowie efektów ekologicznych i/lub rzeczowych oraz terminowej spłaty części kwoty pożyczki wraz z należnymi odsetkami.

Umorzeniu nie podlegały pożyczki spłacone w momencie wystąpienia z wnioskiem o umorzenie, pożyczki o okresie spłaty do 1 roku lub spłacone w okresie 1 roku, pożyczki pomostowe i pożyczki stanowiące krajowy wkład własny Beneficjenta na: pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięć finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz przygotowanie dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosku o dofinansowanie zadania z Funduszu Spójności. Umorzeniu nie podlegały także odsetki od kapitału należne za cały okres spłaty określony w umowie.

Pożyczki pomostowe przyznawane były dla zapewnienia ciągłości finansowania zadań z dziedziny ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dofinansowanych z funduszy Unii Europejskiej lub innych funduszy zagranicznych, do czasu otrzymania przez Pożyczkobiorcę środków z tych funduszy. Oprocentowanie tych pożyczek wynosiło 5% w stosunku rocznym.

Dotacje z Funduszu w 2008 r. można było otrzymać na dofinansowanie: edukacji ekologicznej oraz propagowanie działań proekologicznych, ochrony przyrody

w zakresie prac leczniczo-pielęgnacyjnych i konserwacyjnych oraz zwalczanie szkodników drzew i krzewów, na nowe nasadzenia drzew, krzewów i roślin zielnych z wyjątkiem roślin jednorocznych, na opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów i inwentaryzacji stanu lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, na realizację zadań zapisanych w planach ochrony lub ustalonych przez Wojewodę do realizacji na terenach prawnie chronionych należących do Skarbu Państwa lub jednostek samorządowych, a użytkowanych przez podmioty samorządowe lub państwowe, na czynną ochronę roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową oraz poprawę warunków bytowych zwierząt wolno żyjących (dzikich) oraz zwierząt w ogrodach zoologicznych, w schroniskach oraz w ośrodkach rehabilitacji prowadzonych przez podmioty samorządowe lub państwowe, na sporządzanie i aktualizację planów ochrony rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych, na wspomaganie opracowania programów ochrony środowiska o zasięgu wojewódzkim i ogólnopolskim oraz opracowanie planów gospodarki odpadami.

W formie dotacji można też było współfinansować działania polegające na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii, klęsk żywiołowych oraz ich skutków, Państwowy Monitoring Środowiska, badania oraz upowszechnianie wyników badań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Wsparcia w formie dotacji udzielano na zadania z zakresu małej retencji i ochrony przeciwpowodziowej, na zakup i montaż instalacji solarnych i pomp ciepłych, ogniw fotowoltaicznych, kotłowni na biomasę oraz urządzeń do rekuperacji energii, na budowę elektrowni wodnych i wiatrowych oraz wykorzystujących wody geotermalne, pod warunkiem, że średniorocznie 80% wytworzonej przez nie energii elektrycznej wykorzystywane będzie na użytek własny Dotowanego, na likwidację mogilników, budowę składowisk azbestu, na system kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, a w szczególności tworzenia baz danych

podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ich wnoszenia.

Według obowiązujących w 2008 r. „Zasad udzielania i umarzania pożyczek...” **dotacje** mogły stanowić uzupełnienie środków własnych Dotowanego do wysokości:

- **99% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu likwidacji skutków klęsk żywiołowych oraz katastrof naturalnych,
- **80% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu edukacji ekologicznej oraz propagowania działań proekologicznych; ochrony przyrody i krajobrazu realizowanych na terenach chronionych; zadań polegających na opracowaniu uproszczonych planów urządzania lasów oraz inwentaryzacji stanu lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa; budowy, rozbudowy, modernizacji zbiorników małej retencji; budowy i remontów budowli piętrzących oraz innych zabezpieczających przed powodzią i erozją jak również robót konserwacyjnych i zabezpieczających na rzekach województwa łódzkiego; zadań związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii – dla Wnioskodawców innych niż przedsiębiorcy, a także z zakresu Państwowego Monitoringu Środowiska;
- **40% kosztów całkowitych zadania** w pozostałym zakresie.

Głównymi odbiorcami pomocy finansowej w formie **dopłaty do oprocentowania kredytów komercyjnych** ze środków Funduszu w roku 2008 były osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej, dla których dopłaty stanowiły jedyną formę pomocy finansowej udzielanej ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Były one przyznawane również osobom prawnym. Dla potrzeb tej formy pomocy w bankach współpracujących z Funduszem (8 banków) funkcjonował specjalny rodzaj kredytu, którego wysokość zgodnie z „Regulaminem dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska” nie mogła przekroczyć 70% wartości zadania z zastrzeżeniem, iż wysokość kredytu nie może być wyższa niż

różnica pomiędzy kosztem całkowitym zadania, a wysokością przyznanej przez Fundusz pożyczki lub dotacji na to samo zadanie. Kredyty udzielane przez banki w roku sprawozdawczym oprocentowane były w wysokości 1,2 stopy redyskonta weksli Narodowego Banku Polskiego. Oprocentowanie dla wnioskodawcy ustalane było w stosunku do stopy redyskonta weksli i stanowiło różnicę pomiędzy oprocentowaniem kredytu udzielanego przez bank, a dopłatą do oprocentowania kredytu przyznaną przez Fundusz. Wskaźnik dopłaty uzależniony był od dziedziny ochrony środowiska.

W 2008 r. wysokość wskaźnika dopłaty do kredytu bankowego przyznawanej przez Fundusz wynosiła od 0,45 do 0,75 stopy redyskonta weksli NBP. Okres kredytowania liczony był od dnia zawarcia umowy kredytowej i nie mógł przekroczyć 5 lat, a w przypadku zadań stanowiących krajowy wkład własny przy realizacji zadań finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej nawet do 15 lat. Okres karencji w spłacie rat kapitałowych kredytu wynosił maksymalnie 6 miesięcy i liczony był od dnia postawienia środków do dyspozycji wnioskodawcy, a dla zadań stanowiących krajowy wkład finansowy – 18 miesięcy od dnia wypłaty pierwszej transzy kredytu. Okres karencji wliczany był w okres kredytowania.

Działalność kontrolna Funduszu

W 2008 r. kontrolowane były zadania dofinansowywane ze środków Funduszu w formie pożyczek, dotacji, dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz zadania realizowane ze środków pochodzących z częściowego umorzenia pożyczek. Kontrole dokonywane były na każdym z etapów związanych z udzielaniem, realizacją i rozliczaniem przyznanego dofinansowania tj. na etapie:

- złożenia wniosku,
- realizacji umowy,
- po zakończeniu realizacji zadania.

Kontrole wykonywane były przez pracowników Funduszu zarówno w siedzibach Wnioskodawców/Beneficjentów jak i też w miejscach realizacji zadań.

W 2008 roku Fundusz przeprowadził 1365 kontroli inwestycji. Przeprowadzone kontrole dotyczyły zadań zakwalifikowanych do poniżej wymienionych dziedzin ochrony środowiska:

- 215 kontroli zadań z dziedziny ochrony atmosfery,
- 356 kontroli zadań z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej,
- 46 kontroli zadań z dziedziny ochrony ziemi,
- 74 kontrole zadań z dziedziny ochrony przyrody,
- 35 kontroli zadań z dziedziny edukacji ekologicznej,
- 104 kontrole zadań z dziedziny pozostałe zadania ochrony środowiska,
- 14 kontroli zadań z dziedziny badania naukowe i ekspertyzy,

oraz :

- 195 kontroli wniosków o częściowe umorzenie pożyczek,
- 212 kontroli wykorzystania środków pochodzących z częściowych umorzeń pożyczek,
- 114 kontroli zadań dofinansowanych w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych i potwierdzenia planowanych do osiągnięcia uzyskanych efektów ekologicznych/rzeczowych.

Finanse WFOŚiGW w Łodzi

Podstawą gospodarki finansowej wojewódzkich funduszy są Roczne Plany Finansowe sporządzane na dany rok kalendarzowy i uchwalane przez Radę Nadzorczą.

Przychodami WFOŚiGW w Łodzi są:

1. opłaty za korzystanie ze środowiska i administracyjne kary pieniężne za przekroczenie lub naruszenie wymogów ochrony środowiska,
2. nadwyżki z powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska,

3. pozostałe przychody, obejmujące przychody z działalności Funduszu, takie jak:
  - a) przychody z oprocentowania udzielonych pożyczek,
  - b) przychody z oprocentowania okresowo wolnych środków,
  - c) pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne.

Wydatki przeznacza się na:

1. finansowanie dotacyjne, w tym na:
  - a) dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki, z którymi Fundusz podpisał umowę o współpracy,
  - b) umorzenia pożyczek,
  - c) nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.
2. wydatki bieżące (własne), na które składają się:
  - a) koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu,
  - b) koszty finansowe, obejmujące odpisy aktualizujące wartość posiadanych akcji i udziałów oraz należności,
  - c) pozostałe koszty i straty nadzwyczajne,
  - d) zakupy inwestycyjne własne.

Realizację Roczno Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi za 2008 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Zrealizowany na początek 2008 r. stan Funduszu wyniósł 474.967 tys. zł i stanowił 100% urealnionego planu finansowego. Planowany na koniec 2008 r. stan Funduszu w kwocie 481.475 tys. zł został wykonany w wysokości 549.362 tys. zł, co stanowiło 114,1% planu i był wyższy od planowanego o 67.887 tys. zł.

Zrealizowane przychody ogółem w 2008 r. wyniosły 125.351 tys. zł, co stanowiło 102,57% planu i były wyższe od planowanych o kwotę 3.143 tys. zł.

Przychody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych za przekroczenie lub naruszenie wymogów ochrony środowiska w 2008 r. zaplanowane w wysokości 55.000 tys. zł, zostały zrealizowane w kwocie 66.624 tys. zł,

Tabela IX.2.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan finansowy [tys. zł]	Realizacja planu [tys. zł]	Wykonanie planu [%]
I	Stan Funduszu na początek 2008 r.	474.967	474.967	100,00
II	Przychody, w tym:	122.208	125.351	102,57
1.	wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych za przekroczenie lub naruszenie wymogów ochrony środowiska	55.000	66.624	121,13
2.	Nadwyżki z powiatowych i gminnych funduszy	22.500	34.941	155,29
3.	Przychody z tytułu dotacji rozwojowych	19.808	0	0,00
4.	Przychody finansowe, pozostałe przychody i zyski nadzwyczajne	24.900	23.785	95,52
III	Wydatki, w tym:	115.700	50.956	44,04
1.	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	37.000	28.545	77,15
2.	Umorzenia pożyczek	27.000	9.873	36,57
3.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	100	74	74,00
4.	Inne	1.000	12	1,20
5.	Dotacje rozwojowe	18.730	0	0,00
6.	Koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu, pozostałe koszty operacyjne	9.570	8.473	88,54
7.	Koszty finansowe i straty nadzwyczajne	22.300	3.979	17,84
8.	Zakupy inwestycyjne własne*	7.000	567	8,10
IV	Stan Funduszu na koniec 2008 r.	481.475	549.362	114,10

* zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku

co stanowiło 121,13% planu, tj. w kwocie wyższej od planowanych o 11.624 tys. zł.

Przekazane do Funduszu w 2008 r. nadwyżki przychodów gminnych i powiatowych funduszy ochrony środowiska wyniosły 34.941 tys. zł, co stanowiło 155,29% planu i były wyższe od planowanych o kwotę 12.441 tys. zł.

Planowane wypłaty dotacji i dopłat do oprocentowania kredytów w wysokości 37.000 tys. zł wykonano w wysokości 28.545 tys. zł, co stanowiło 77,15% planowanych wypłat, są one niższe od planowanych o kwotę 8.455 tys. zł.

Zaplanowane umorzenia pożyczek w wysokości 27.000 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 9.873 tys. zł, co stanowiło 36,57% założonego na ten rok planu, są one niższe od planowanych o kwotę 17.127 tys. zł.

Wynik finansowy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi stanowi różnicę między przedstawionymi przychodami, a kosztami i jest zyskiem brutto = netto o wartości **74.395.280,88 zł**. Zysk za 2008 rok jest wyższy o 15.886.473,00 zł od zysku osiągniętego za rok 2007.

Lista Przedsięwzięć Priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi

W 2008 r. lista przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi obejmowała następujące działania:

Priorytety ogólne

Wspieranie przedsięwzięć prośrodowiskowych dofinansowywanych z bezzwrotnych środków Unii Europejskiej w ramach realizacji:

I. Strategii Wykorzystania Funduszu Spójności w latach 2004–2006 i Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” w latach 2007–2013, w tym w szczególności:

1. Wodociągi i oczyszczalnia ścieków w Łodzi II.
2. System wodociągowy i kanalizacyjny w Sieradzu.
3. Modernizacja i rozbudowa miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej w Pabianicach.
4. Kanalizacja sanitarna Miasta Zgierz wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków.

5. Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Piotrkowie Trybunalskim.
  6. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Skierniewice.
  7. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Tomaszowie Mazowieckim i skanalizowanie części aglomeracji Tomaszowa Mazowieckiego.
  8. Budowa i modernizacja systemu sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie miasta Bełchatowa i Gminy Bełchatów.
  9. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Miasto Rawa Mazowiecka – Faza I.
- II. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013 w ramach osi priorytetowej „Ochrona Środowiska”.**

Priorytety dziedzinowe

I. Ochrona wód i gospodarka wodna

1. Ochrona wód przed zanieczyszczeniem:
  - 1.1 Budowa, modernizacja, rozbudowa oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacji sanitarnej.
  - 1.2 Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie.
2. Gospodarka wodna:
  - 2.1 Budowa zbiorników małej retencji w ramach Wojewódzkiego Programu Małej Retencji:
    - 2.1.1 Smardzew – zbiornik wodny.
    - 2.1.2 Ralewice – zbiornik wodny – gmina Zadzim.
  - 2.2 Budowa i remonty budowli piętrzących i innych zabezpieczających przed powodzią i erozją, roboty konserwacyjne i zabezpieczające na rzekach województwa łódzkiego.
    - 2.2.1 Dolina Warty V – przebudowa (modernizacja) wałów przeciwpowodziowych.
    - 2.2.2 Jaz Jeżew – zlokalizowany w gm. Zadzim, pow. poddębicki.

II. Ochrona atmosfery

1. Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii:
  - 1.1 energii z biopaliw,

- 1.2 energii geotermalnej,
  - 1.3 energii słonecznej,
  - 1.4 energii z biogazu,
  - 1.5 energii wiatrowej,
  - 1.6 energii wodnej.
2. Redukcja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w energetyce i przemyśle.
  3. Ograniczenie niskiej emisji.

III. Ochrona powierzchni ziemi

1. Budowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów w szczególności sortowni i składowisk odpadów.
2. Realizacja zadań polegających na unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych w tym likwidacja mogilników.
3. Budowa instalacji przetwarzania odpadów.
4. Wspomaganie systemów zagospodarowania osadów ściekowych na terenie województwa łódzkiego.
5. Dostosowanie istniejących składowisk odpadów do wymagań Dyrektywy 199/31/WE oraz likwidacja składowisk odpadów nie spełniających wymogów ww. Dyrektywy.
6. Rekultywacja terenów zdegradowanych i składowisk odpadów.
7. Przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest.

IV. Ochrona przyrody i krajobrazu

1. Prace lecznicze, pielęgnacyjne oraz konserwacyjne drzew i krzewów.
2. Tworzenie nowych enklaw zieleni.
3. Rewitalizacja parków zabytkowych.

V. Edukacja ekologiczna

1. Programy szkolnej i pozaszkolnej edukacji ekologicznej dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, dyrekcje parków krajobrazowych, Lasy Państwowe oraz organizacje pozarządowe, których podstawowym celem statutowym jest edukacja ekologiczna i ochrona środowiska.
2. Działalność wydawnicza i medialna w skali wojewódzkiej oraz zakup prenumeraty, literatury i programów multimedialnych z zakresu edukacji ekologicznej i ochrony środowiska.

3. Imprezy, akcje i konkursy ekologiczne o zasięgu wojewódzkim.
4. Seminaria, konferencje i szkolenia podnoszące kwalifikacje i wiedzę z zakresu ekologii i ochrony środowiska.

VI. Programy międzydziedzinowe i pozostałe zadania ochrony środowiska

1. Wykonanie planów ochrony dla rezerwatów i parków krajobrazowych oraz dla terenów NATURA 2000.
2. Wspieranie działań wprowadzających nowe technologie przyjazne środowisku.
3. Zapobieganie powstawaniu i przenikaniu hałasu do środowiska.
4. Monitoring środowiska.
5. Badania naukowe z zakresu ochrony środowiska.
6. Przeciwdziałanie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz likwidacja ich skutków dla środowiska, w szczególności zakupy samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz wyposażenie służb ratowniczych na terenie województwa łódzkiego.

W celu realizacji zadań znajdujących się na „Liście przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi” w 2008 r. Fundusz zawarł **329** umów pożyczek i dotacji na ogólną kwotę **162.176,09 tys. zł** oraz **2 aneksy** zwiększające kwoty umów zawartych w 2007 r. w łącznej wysokości **206,92 tys. zł**. Kwota umów zawartych na zadania priorytetowe wraz z aneksami zwiększającymi w roku sprawozdawczym stanowiła 90% zrealizowanego Planu Działalności – Planu Finansowego Wsparcia. Na realizację powyższych przedsięwzięć w 2008 r. wydatkowano ogółem **47.646,29 tys. zł**. Zobowiązania Funduszu na dzień 31.12.2008 r. z tytułu dofinansowania zadań priorytetowych wyniosły **114.483,14 tys. zł**.

Działalność w zakresie absorpcji środków unijnych

Wspomaganie absorpcji środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, w szczególności przez jednostki samorządu

terytorialnego, było jednym z ważniejszych obszarów działalności WFOŚiGW w Łodzi w 2008 r. W dniu 28 maja 2008 r. został podpisany Aneks nr 1 do porozumienia z Ministrem Środowiska zawartego 25 czerwca 2007 r., który uszczegóławiał zakres zadań Funduszu, jako Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007–2013. Podpisane porozumienie służy realizacji osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi dla projektów o wartości poniżej 25 milionów euro.

W 2008 roku podejmowane działania koncentrowały się wokół zapewnienia potencjalnym beneficjentom wszelkich informacji potrzebnych do przygotowania przedsięwzięć przewidzianych do finansowania w ramach I i II osi POIiŚ. Poddano ocenie składane wnioski o dofinansowanie oraz poprzez implementację nowych i aktualizowanych przepisów, wytycznych czy instrukcji, przygotowywano Fundusz do zapewnienia właściwego funkcjonowania, jako Instytucji Wdrażającej.

W WFOŚiGW w Łodzi w dniach 26 marca – 19 czerwca 2008 r. przeprowadzono audyt zgodności a w okresie 1 września – 13 listopada 2008 r. audyt follow-up. Zgodnie z ustaleniami audytu stwierdzono, iż wdrożono rekomendacje ze sprawozdania wstępnego audytu w wymaganym zakresie i uznano, iż WFOŚiGW w Łodzi jest przygotowany do pełnienia roli Instytucji Wdrażającej.

W celu zapewnienia potencjalnym beneficjentom z terenu województwa wszelkich informacji dotyczących sposobu przygotowywania i składania wniosków o dofinansowanie projektów w sektorze środowiska w ramach I i II osi priorytetowej Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” WFOŚiGW w Łodzi podejmował szereg działań.

Najważniejszymi były:

- udostępnianie materiałów informacyjnych oraz obowiązujących wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (Instytucji Zarządzającej) i Ministerstwa Środowiska (Instytucji Pośredniczącej) dotyczących wdrażania ww. programu,

- organizację dwóch szkoleń o charakterze wykładu połączonego z częścią praktyczną w postaci panelu dyskusyjnego:
    - „Praktyczne aspekty udzielania zamówień publicznych z uwzględnieniem zmian ustawy Prawo Zamówień Publicznych”
    - „Ocena oddziaływania na środowisko, jako warunek uzyskania funduszy unijnych w ramach I i II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko”
  - organizowanie szeregu indywidualnych spotkań z potencjalnymi beneficjentami, które w głównej mierze dotyczyły przygotowania projektów do wnioskowania o dofinansowanie w ramach POIiŚ oraz bieżącego udzielania informacji na pytania zadawane drogą telefoniczną, pocztą tradycyjną jak i elektroniczną w ramach Punktu Informacyjnego,
  - opracowanie nowej strony internetowej poświęconej POIiŚ, na której zamieszczane są aktualne informacje nt. programu oraz jego uszczegółowienia, podstawowych przepisów unijnych i krajowych dotyczących nowego okresu programowania, obowiązujących wytycznych, procedur składania wniosków oraz ogłoszenia o szkoleniach i inne przydatne potencjalnym beneficjentom informacje,
  - publikacje w prasie regionalnej ogłoszeń o naborze wniosków w ramach konkursów dla I i II osi POIiŚ,
  - udział w imprezach promocyjnych i konferencjach nt. ww. programu, organizowanych przez instytucje zewnętrzne.
- Ponadto WFOŚiGW w Łodzi współpracował z Instytucjami: Zarządzającą i Pośredniczącą przy opracowywaniu wytycznych, instrukcji, list sprawdzających do kontroli i innych dokumentów dotyczących przygotowania inwestycji w ramach środowiskowych osi priorytetowych programu.
- W ramach ogłoszonych konkursów WFOŚiGW w Łodzi, jako Instytucja Wdrażająca przeprowadził trzy nabory wniosków o dofinansowanie w ramach I i II osi priorytetowej POIiŚ:

Tabela IX.3.

L.p.	Tytuł projektu	Beneficjent	Koszt całkowity [zł]	Wnioskowana kwota dofinansowania [zł]
I nabór (21.04–26.05.2008)				
1	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w Gminie Ksawerów	Gmina Ksawerów	14.507.405,00	11.353.555,00
2	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Rawa Mazowiecka – I faza	Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.	79.090.000,00	47.394.665,00
Razem			93.597.405,00	58.748.220,00
II nabór (01.08–01.09.2008)				
1	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Mieście i Gminie Działoszyn	Miasto i Gmina Działoszyn	49.216.318,79	32.212.080,65
Razem			49.216.318,79	32.212.080,65
III nabór (03.11–04.12.2008)				
1	Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki	Gmina Aleksandrów Łódzki	83.962.623,00	49.072.794,64
2	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Brzeziny	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Brzezinach	23.482.759,72	13.480.026,02
3	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Mieście i Gminie Działoszyn	Miasto i Gmina Działoszyn	42.330.453,00	28.158.334,80
Razem			149.775.835,72	90.711.155,46

Wszystkie ww. wnioski dotyczyły I osi priorytetowej Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM.

W ramach I i II naboru ocenę formalną przeszedł projekt złożony przez Rawskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o., który nie spełnił jednak kryteriów merytorycznych I stopnia.

W ramach III naboru ocenę formalną i merytoryczną I stopnia przeszedł projekt Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Brzezinach.

Ponadto WFOŚiGW w Łodzi wspomagał finansowo beneficjentów w realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych z poprzedniego okresu programowania. Kwota wypłaconych środków w 2008 r., wyniosła prawie 91 milionów złotych. Pomoc została udzielona m.in. następującym projektom: Budowa ulicy Lipowej w Ozorkowie, Kanalizacja sanitarna miasta Zgierza wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków, Wodociągi i oczyszczalnia ścieków w Łodzi II, System wodociągowy i kanalizacyjny w Sieradzu oraz Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody i wodociągu wody surowej w ramach tego projektu.

W 2008 roku zostały zawarte również nowe umowy pożyczek na dofinansowanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji z udziałem środków Funduszu Spójności w okresie programowania 2007–2013. Beneficjenci Miasto Konstantynów Łódzki oraz Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim wystąpili o pomoc finansową na opracowanie dokumentacji potrzebnej do przygotowania aplikacji o środki z Funduszu Spójności. Wartość zawartych umów wyniosła ponad 375 tysięcy złotych.

Realizacja dopłat do kredytów

W 2008 r. do WFOŚiGW w Łodzi wpłynęły 103 wnioski o przyznanie dopłat do oprocentowania kredytów. Dotyczyły one dofinansowania zadań z dziedziny ochrony atmosfery (74 wnioski), ochrony wód i gospodarki wodnej (25 wniosków), zakupów inwestycyjnych (3 wnioski) i ochrony ziemi (1 wniosek).

Pozytywnie zostało rozpatrzonych 86 wniosków złożonych w 2008 r., natomiast 7 wniosków rozpatrzono negatywnie. W przypadku 8 wniosków nastąpiła rezygnacja, 2 wnioski nie zostały rozpatrzone, z uwagi iż ich aktualizacja wpłynęła 30.12.2008 r.

Ponadto na dzień 01.01.2008 r. w trakcie podejmowania decyzji kredytowych przez banki współpracujące z WFOŚiGW w Łodzi było 6 wniosków, które posiadały decyzję Wojewódzkiego Funduszu o przyznaniu dopłaty do odsetek kredytowych w 2007 r. W 4 przypadkach zawarto umowy kredytowe z bankiem, zaś w pozostałych 2 przypadkach zrezygnowano z zawarcia umów.

W 2008 r. decyzją Zarządu zostało przyznanych 1.698.950,00 zł dopłat do oprocentowania kredytów. Decyzją Rady Nadzorczej przyznano w roku 2008 dopłatę w wysokości 4.589.674,00 zł.

Na podstawie pozytywnie rozpatrzonych wniosków z 2008 r. w 70 przypadkach wnioskodawcy zawarli umowy kredytowe z bankami. Na dzień 31.12.2008 r. przed podpisaniem umowy kredytowej było 16 wnioskodawców.

W roku sprawozdawczym banki współpracujące z Funduszem zawarły 74 umowy kredytowe na łączną kwotę 80.879.644,72 zł, z czego 4 umowy zawarto na podstawie wniosków złożonych w 2007 r. Liczba zawartych umów w podziale na poszczególne dziedziny ochrony środowiska przedstawia się następująco:

- Ochrona atmosfery – 57;
- Ochrona wód i gospodarka wodna – 14;
- Ochrona ziemi – 1;
- Zakupy inwestycyjne – 2.

W 2008 r. Fundusz przekazał do banków, które współpracują przy realizacji dopłat kwotę 854.606,71 zł. Środki przekazywane były na podstawie umów kredytowych, które zostały zawarte przez wnioskodawców z bankami w 2008 r. oraz na podstawie umów zawartych w latach 2002–2007.

Biorąc pod uwagę liczbę wniosków, które wpłynęły do siedziby Funduszu w roku sprawozdawczym, głównym odbiorcą tej formy pomocy z WFOŚiGW w Łodzi były osoby fizyczne, których wnioski w ujęciu ilościowym

stanowiły 65% wszystkich złożonych w roku 2008 wniosków o udzielenie dopłaty do kredytu. Grupa tych wnioskodawców przeprowadzała zadania inwestycyjne z dwóch dziedzin: ochrony atmosfery i ochrony wód. Działania z zakresu ochrony atmosfery polegały na modernizacji systemów grzewczych, termomodernizacji budynków poprzez docieplenie oraz wymianę stolarki okiennej. Przedsięwzięcia realizowane w roku sprawozdawczym przez osoby fizyczne dotyczyły również wykorzystania odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła, instalacje solarne). Zadania z zakresu ochrony wód realizowane przez tę grupę wnioskodawców polegały na uregulowaniu gospodarki wodno-ściekowej na terenie posesji poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków bądź wykonanie przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych do budynków.

Wśród pozostałych wnioskodawców przeważały jednostki samorządu terytorialnego, których przedsięwzięcia polegały przede wszystkim na termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej oraz uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę sieci kanalizacyjnych i wodociągowych. Ujęcie ilościowe i wartościowe wniosków złożonych w 2008 r. z podziałem na poszczególne grupy wnioskodawców przedstawia tabela IX.4.

Ujęcie ilościowe i wartościowe umów kredytowych zawartych z bankami w 2008 r. z podziałem na poszczególne grupy wnioskodawców przedstawia tabela IX.5.

Zadania dofinansowane w formie dopłaty do oprocentowania kredytu w 2008 r. w podziale na poszczególne dziedziny ochrony środowiska przedstawiono poniżej.

Inwestycje z dziedziny Ochrony Atmosfery w roku 2008, realizowane z udziałem dopłaty do oprocentowania kredytu polegały głównie na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Podzielić je można na następujące grupy zadań:

- wykorzystanie alternatywnych, odnawialnych źródeł energii;
- modernizację lub budowę kotłowni ekologicznych;
- termomodernizację budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej w celu ograniczenia strat ciepła poprzez docieplenie, czy też wymianę stolarki okiennej.

Dzięki przyznanym w roku 2008 dopłatom udało się zrealizować termomodernizację dwóch budynków wielorodzinnych. Z tej formy pomocy skorzystały bowiem w roku sprawozdawczym Wspólnota Mieszkaniowa Kosynierów w Łasku oraz Wspólnota Mieszkaniowa w Tomaszowie Mazowieckim.

Tabela IX.4. Ujęcie ilościowe i wartościowe wniosków o udzielenie dopłaty złożonych w 2008 r.

	Liczba [szt.]	Udział [%]	Wartość przyznanej dopłaty* [zł]	Udział [%]
Osoby fizyczne	67	65,05	124.124,00	1,98
Jednostki samorządu terytorialnego	21	20,39	685.569,00	10,90
Przedsiębiorcy	11	10,68	5.442.855,00	86,55
Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	4	3,88	36.076,00	0,57
Suma	103	100,00	6.288.624,00	100,00

*wartość przyznanych dopłat na podstawie pozytywnie rozpatrzonych wniosków, które wpłynęły do Funduszu w roku 2008

Tabela IX.5. Ujęcie ilościowe i wartościowe umów zawartych w 2008 r.

	Liczba [szt.]	Udział [%]	Wartość przyznanej dopłaty [zł]	Udział [%]
Osoby fizyczne	50	67,57	100.565,00	0,74
Jednostki samorządu terytorialnego	16	21,62	667.212,00	4,94
Przedsiębiorcy	5	6,76	12.688.515,00	93,89
Wspólnoty mieszkaniowe	2	2,70	30.975,00	0,23
Uczelnie wyższe	1	1,35	27.143,00	0,20
Suma	74	100,0	13.514.410,00	100,00

Termomodernizacji zostały poddane także budynki użyteczności publicznej m.in. Gmina Żarnów zrealizowała termomodernizację Świetlicy Wiejskiej w Sochówkach polegającą na dociepleniu budynku, modernizacji sposobu ogrzewania oraz wymianie stolarki okiennej i drzwiowej.

Gmina Cielądz przy dofinansowaniu WFOŚiGW w Łodzi przeprowadziła inwestycję polegającą na termomodernizacji kompleksu budynków Urzędu Gminy oraz Ośrodka Zdrowia w Cielądzu. Z dopłaty do kredytu skorzystało także Miasto Radomsko podczas termomodernizacji budynku Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego nr 5 w Radomsku przy ul. Rolnej 65.

Gmina Rokiciny dzięki wsparciu finansowemu w postaci dopłaty do kredytu przeprowadziła termomodernizację budynku Urzędu Gminy. Z dopłaty skorzystała także Gmina Dmosin podczas termomodernizacji budynku Ośrodka Zdrowia w Nagawkach. Powiat Łąski przeprowadził dwie inwestycje przy udziale środków pochodzących z WFOŚiGW w Łodzi: termomodernizację budynku Starostwa Powiatowego w Łasku oraz termomodernizację budynku Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Łasku poprzez docieplenie oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

Dzięki wsparciu finansowemu w postaci dopłaty WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytu przedsiębiorstwo Invar & Biuro System S.A. w Łodzi przeprowadziło termomodernizację budynku administracyjno-biurowego.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Chrzanowie skorzystało z dopłaty do oprocentowania kredytu na zadanie polegające na modernizacji kotła OR-32 Nr 1 w EC w Radomsku.

Osoby fizyczne skorzystały z dofinansowania w formie dopłaty do oprocentowania na realizację inwestycji wykorzystujących odnawialne źródła energii, w tym 6 zadań polegało na wykonaniu systemu ogrzewania z pompą ciepła, 7 zadań na zamontowaniu instalacji solarnej, 1 inwestycja oparta na zintegrowanym systemie ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji budynku. Oprócz tego wykonano 13 termomodernizacji bu-

dynków mieszkalnym poprzez docieplenie ścian zewnętrznych, wymianę stolarki okiennej, 11 inwestycji polegało na modernizacji istniejących systemów grzewczych na bardziej przyjazne środowisku poprzez wymianę na kotły opalane eko-groszkiem bądź kotły gazowe.

Dopłaty – Ochrona Wód i Gospodarka Wodna

Realizacja zadań z dziedziny Ochrony Wód i Gospodarki Wodnej w 2008 r. polegała na:

- budowie przydomowych oczyszczalni ścieków;
- budowie przyłączy kanalizacyjnych oraz wodociągowych;
- budowie sieci kanalizacyjnych oraz wodociągowych.

Dzięki przyznanim w roku 2008 dopłatom udało się wybudować 5 przydomowych oczyszczalni ścieków. Na jednej z posesji, dzięki dopłacie do kredytu, wykonano przyłącze kanalizacyjne, jedna z posesji została przyłączona do sieci wodociągowej, z kolei na dwóch posesjach uporządkowano gospodarkę wodno-ściekową poprzez jednoczesne wykonanie przyłącza kanalizacyjnego i wodociągowego.

Pomoc finansowa w formie dopłaty do kredytu została wykorzystana również przez jednostki samorządu terytorialnego. Gmina Wieruszów skorzystała z dofinansowania w formie dopłaty do oprocentowania kredytu na realizację inwestycji polegającej na budowie kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubczyna. Przeprowadzenie tejże inwestycji umożliwiło podłączenie się do sieci kanalizacyjnej 51 budynkom mieszkalnym oraz 5 innym budynkom. Z dopłaty do oprocentowania do kredytu skorzystała również Gmina Radomsko przy budowie kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kietlin w ul. Południowej. Inwestycja jest w trakcie realizacji, wykonanie zadania umożliwi przyłączenie się do sieci kanalizacyjnej 58 budynkom mieszkalnym oraz 4 niezabudowanym działkom budowlanym. Gmina Bolesławiec przy udziale środków z WFOŚiGW w Łodzi, w formie dopłaty do oprocentowania kredytu, wybudowała

kanalizację sanitarną w obrębie Gminy Bolesławiec-Kolonia Bolesławiec-Chróscin, Chróscin Etap I, Element 1. Gmina Mokrsko skorzystała z kredytu z dopłatą na inwestycje związane z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy.

Przy dofinansowaniu w formie dopłaty do oprocentowania przez WFOŚiGW w Łodzi gmina Mokrsko wybudowała sieć wodociągową Mokrsko Wola II o długości 356 mb oraz sieć wodociągową Mokrsko Tartak o długości 238,5 mb. Wykonała ponadto 14 sztuk przyłączy kanalizacyjnych o łącznej długości 656 mb, co umożliwiło podłączenie 56 mieszkańców do sieci kanalizacji sanitarnej.

Gmina Mokrsko ze środków z kredytu sfinansowała również kanalizacyjną deszczową przy budowie drogi wewnętrznej dojazdowej Nr 422 Komorniki-Pasternik.

W 2008 roku Łódzka Spółka Infrastrukturalna Sp. z o.o., której w roku 2007 WFOŚiGW w Łodzi przyznał dopłatę w wysokości 12.241.809,00 zł do kredytu w wysokości 69.000.000,00 zł z przeznaczeniem na Projekt Funduszu Spójności Nr 2004/PL/16/C/PE/010 „Wodociągi i oczyszczalnia ścieków w Łodzi II” podpisała umowę kredytową z bankiem.

Dopłaty – Ochrona Ziemi

W roku 2008 w formie dopłaty do odsetek dofinansowano jedno zadanie polegające na zdjęciu, wywozie i utylizacji eternitu z budynku. Inwestorami tego zadania były osoby fizyczne.

Dopłaty – Zakupy Inwestycyjne

W tej grupie zadań dofinansowanie w formie dopłaty przeznaczono na zakup koparko-ładowarki kołowej przez Wodociągi i Kanalizacja – Zgierz Sp. z o.o. oraz na zakup ekologicznych i energooszczędnych obrabiarek przez Fabrykę Sprzętu Samochodowego „Polmo” Łódź S.A.

Umorzenia pożyczek

W roku 2008 do Funduszu wpłynęło 198 wniosków w sprawie częściowego umorze-

nia pożyczek. Ponadto pozostało do rozpatrzenia 14 wniosków z 2007 r.

Rada Nadzorcza pozytywnie rozpatrzyła 144 wnioski o umorzenie pożyczek (w tym 133 wniosków złożonych w 2008 r.), w tym 125 wniosków jednostek samorządu terytorialnego podejmując decyzje umorzeniowe na kwotę 6.352.844,87 zł, oraz 19 wniosków jednostek nie należących do sektora finansów publicznych podejmując decyzję o umorzeniu na kwotę 3.389.846,11 zł. Rada Nadzorcza rozpatrzyła negatywnie 13 wniosków, natomiast 29 wniosków o umorzenie pożyczek oczekiwało na rozpatrzenie przez Radę Nadzorczą w 2009 r. Nie było rozpatrywanych z przyczyn formalnych 14 wniosków złożonych w 2008 roku (złożone niezgodnie z „Zasadami”, niekompletne). Trzy wnioski złożone w 2007 roku nie były rozpatrywane w 2008 roku, ponieważ zostały złożone ponownie w roku sprawozdawczym. 9 wniosków zarejestrowanych w 2008 r. dotyczyło zmiany przeznaczenia środków pochodzących z umorzenia.

W związku ze zobowiązaniami Funduszu wynikającymi z art. 400 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150), przyjętą przez Radę Nadzorczą Strategią Działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2005–2008 oraz Listą przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi w 2008 r. z których wynika konieczność zapewnienia przez Fundusz pełnego wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej nie podlegających zwrotowi, przeznaczonych na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, od 18 lutego 2008 r. Zarząd Funduszu występował do Rady Nadzorczej z wnioskami o umorzenie pożyczek do wysokości 50% możliwej do uzyskania przez Beneficjenta kwoty umorzenia, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami „Zasad...”. Umorzenia pożyczek dokonywane były w oparciu o zapisy „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji przez WFOŚiGW w Łodzi” obowiązującymi w dniu zawarcia umowy pożyczki.

W 2008 r. zawarto 133 umowy umorzeniowe na łączną kwotę 6.789.015,07 zł. Pozostałych umorzeń zgodnie z „Zasadami...”

Tabela IX.6.

Dziedzina	Liczba umów pożyczek	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Procent umorzonej pożyczki [%]	Struktura umorzeń w ujęciu wartościowym [%]
Gospodarka Wodna *	26	6.165.152,93	1.044.971,69	16,95	10,58
Ochrona Atmosfery	36	13.940.596,00	2.591.586,04	18,59	26,25
Ochrona Wód	75	32.778.758,03	5.691.381,56	17,36	57,64
Gospodarka Odpadami	4	1.572.018,14	271.254,27	17,25	2,75
Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	5	1.643.787,00	274.046,86	16,67	2,78
Razem:	146	56.100.312,10	9.873.240,42	17,36	100,00

*Uwaga: W zestawieniu wykazano umorzenie pożyczki na kwotę 9.550,00 zł w stosunku do której Rada Nadzorcza podjęła decyzję w roku 2005, a jej ujęcie w księgach rachunkowych Funduszu nastąpiło w roku 2008 oraz uwzględniono ponowne rozpatrzenie wniosku o umorzenie udzielonego w 2007 r. w zakresie zwiększenia wysokości umorzenia o kwotę 120.999,44 zł. W roku 2008 Rada Nadzorcza podjęła decyzję o umorzeniu pożyczek na łączną kwotę 9.742.690,98 zł.

obowiązującymi w dniu zawarcia umowy pożyczki, dokonywano jedynie w oparciu o stosowne uchwały Rady Nadzorczej. Maksymalna wysokość umorzenia ulegała obniżeniu w przypadku nieterminowego wywiązywania się przez Beneficjenta ze zobowiązań wynikających z umowy pożyczki.

Zestawienie umorzonych kwot pożyczek przez WFOŚiGW w Łodzi w 2008 r. z podziałem na dziedziny ochrony środowiska przedstawia tabela IX.6.

W roku sprawozdawczym najwyższą kwotę umorzeń odnotowano w dziedzinie Ochrony Wód – 5.691.381,56 zł (75 umów pożyczek), co stanowiło 57,64% ogólnej kwoty umorzeń oraz w dziedzinie Ochrony Atmosfery – 2.591.586,04 zł. (36 umów).

Beneficjent, któremu Rada Nadzorcza częściowo umorzyła pożyczkę wskazywał we wniosku przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego. Wykorzystanie przez pożyczkobiorców tych środków podlegało kontroli Funduszu.

Zgodnie z obowiązującymi „Zasadami...” z 2004 roku tylko jeden Pożyczkobiorca w 2008 roku zdecydował się na wystąpienie z wnioskiem o umorzenie bez konieczności wskazania przeznaczenia środków z częściowego umorzenia.

Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

W 2008 r. Fundusz zgodnie z art. 411 ust. 1 pkt. 6 Ustawy Prawo ochrony środowiska przeznaczył na nagrody za działalność

na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej kwotę **74.200,00 zł**. Wśród nagrodzonych znalazły się między innymi: Urząd Gminy Mokrsko jako laureat IX Edycji Konkursu „Przeglądu Komunalnego” o Puchar Recyklingu oraz Zgierska Spółdzielnia Mieszkaniowa za zajęcie III miejsca w Konkursie „Polska wolna od azbestu” organizowanego przez Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – Stowarzyszenie Europa Nasz Dom w Tarnowie.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi ogłosił w roku 2008 I edycję konkursu „Strażnik siedlisk przyrodniczych”. Jego celem jest promowanie działań zmierzających do ochrony cennych elementów przyrodniczych na terenie województwa łódzkiego. Uczestnikami Konkursu mogły być osoby fizyczne, prawne, jednostki organizacyjne. Zadania zgłaszane do konkursu nie mogły mieć charakteru komercyjnego i powinny być realizowane z własnych środków finansowych uczestników. Zakres działań zgłoszonych do konkursu był szeroki: od zachowania miejsc gniazdowania bociana czarnego, ochronę stawu młyńskiego w Dobieszkowie, po pielęgnację starych sadów oraz działania ochronne naturalnych siedlisk przyrodniczych owadów czy ptaków. Powołane przez Zarząd Kolegium Konkursowe pozytywnie oceniło wszystkie 12 kart zgłoszeniowych, które złożono w Funduszu, a Zarząd Funduszu uhonorował uczestników nagrodami w wysokości od 1500 zł do 5000 zł.

Realizacja zadań według poszczególnych dziedzin ochrony środowiska

Realizację Planu Finansowego Wsparcia Ochrony Środowiska WFOŚiGW w Łodzi w 2008 r. tj. zawarte umowy pożyczek i dotacji z aneksami zwiększającymi kwoty umów zawartych w 2007 roku w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska przedstawiono w tabeli IX.7.

Ochrona atmosfery

Na realizację zadań z dziedziny Ochrony Atmosfery Fundusz w 2008 roku zawarł łącznie 66 umów na kwotę 22.811.927,23 zł, w tym 38 umów pożyczek na kwotę 18.318.632,69 zł, 2 umowy pożyczek pomostowych na kwotę 797.211,53 zł oraz 26 umów dotacji na kwotę

3.696.083,01 zł. Na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych w latach 2005–2008 Fundusz przekazał w 2008 roku kwotę w łącznej wysokości 38.682.012,24 zł, z czego 81,02% tj. 31.338.394,54 zł stanowiły pożyczki, a 18,98% tj. 7.343.617,70 zł stanowiły dotacje.

Stan zobowiązań Funduszu z tytułu zawartych umów z lat 2004–2008 wynosi 23.355.609,63 zł, w tym w ramach dotacji 4.318.945,83 zł, a w ramach pożyczek 19.036.663,80 zł.

Podstawą realizacji zadań z dziedziny Ochrony Atmosfery było zmniejszenie poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu. W 2008 roku dofinansowane przez Fundusz inwestycje obejmowały następujące grupy zadań:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – zawarto 27 umów na łączną kwotę 3.799.514,61 zł,

Tabela IX.7. Realizacja Planu Finansowego Wsparcia Ochrony Środowiska w 2008 r.

Lp.	Dziedzina	Plan ogółem (4+5)	Plan Dotacje	Plan Pożyczki	Realizacja Ogółem (8+10)		Realizacja Dotacja		Realizacja Pożyczka	
					Umowy zawarte		Umowy zawarte		Umowy zawarte	
					Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych		Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych		Aneksy zwiększające do umów z lat ubiegłych	
					[zł]	[%]	[zł]	[%]	[zł]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ochrona Atmosfery	24 400 000,00	5 000 000,00	19 400 000,00	22 811 927,23	94,34%	3 696 083,01	74,86%	19 115 844,22	99,36%
					206 923,00		47 000,00		159 923,00	
2	Ochrona Wód i Gospodarka Wodna	164 000 000,00	9 000 000,00	155 000 000,00	136 295 341,13	83,11%	2 838 039,31	31,53%	133 457 301,82	86,10%
					0,00		0,00		0,00	
3	Ochrona Ziemi	11 000 000,00	3 000 000,00	8 000 000,00	5 229 218,68	47,54%	30 056,30	1,00%	5 199 162,38	64,99%
					0,00		0,00		0,00	
4	Ochrona Przyrody i Krajobrazu	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	2 934 990,07	83,86%	2 934 990,07	83,86%	0,00	-
					0,00		0,00		0,00	
5	Badania Naukowe i Ekspertyzy	2 600 000,00	1 000 000,00	1 600 000,00	1 375 170,60	52,89%	999 853,40	99,99%	375 317,20	23,46%
					0,00		0,00		0,00	
6	Edukacja Ekologiczna	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	3 265 077,97	93,29%	3 265 077,97	93,29%	0,00	-
					0,00		0,00		0,00	
7	Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	10 000 000,00	9 000 000,00	1 000 000,00	8 211 362,86	82,11%	7 557 242,86	83,97%	654 120,00	65,41%
					0,00		0,00		0,00	
Razem umowy zawarte		219 000 000,00	34 000 000,00	185 000 000,00	180 123 088,54	-	21 321 342,92	-	158 801 745,62	-
Razem aneksy zwiększające		0,00	0,00	0,00	206 923,00	-	47 000,00	-	159 923,00	-
Razem		219 000 000,00	34 000 000,00	185 000 000,00	180 330 011,54	82,34%	21 368 342,92	62,85%	158 961 668,62	85,93%

Tabela IX.8. Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona atmosfery w 2007 r.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2008 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
docieplenie stropodachu	m ²	11.957,92	24.313,16	36.271,08
docieplenie ścian	m ²	21.624,14	49.155,83	70.779,97
instalacja kolektorów słonecznych	m ²	634,71	526,00	1.160,71
modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w tym zawory termostatyczne	szt	1.550,00	1.029,00	2.579,00
modernizacja miejskiej sieci ciepłej	mb	4.066,73	5.539,50	9.606,23
montaż kotłowni na biomasę	kW	806,00	3.020,00	3.826,00
montaż kotłowni na eko-groszek	kW	0,00	0,00	0,00
montaż kotłowni na gaz	kW	267,60	2.309,10	2.576,70
montaż kotłowni na olej	kW	180,00	1.140,00	1.320,00
montaż kotłowni elektrycznej	kW	0,00	2,00	2,00
wymiana okien i drzwi	m ²	3.749,99	13.064,32	16.814,31
instalacja do odzysku ciepła	szt.	3,00	5,00	8,00
instalacja pompy ciepła	kW	58,20	82,20	140,40
modernizacja węzła ciepłego	kW	0,00	1.821,00	1.821,00
podłączenie do miejskiej sieci ciepłej	kW	1.900,00	0,00	1.900,00
wymiana lamp rtęciowych	szt	322,00	0,00	322,00
przyłącze geotermalne	mb	0,00	55,00	55,00
przebudowa instalacji odpylania kotłów	kpl	0,00	1,00	1,00

Tabela IX.9. Efekty ekologiczne

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2008 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
redukcja b-a-piren	Mg/rok	0,00	0,04	0,04
redukcja CO	Mg/rok	2,38	515,30	517,69
redukcja CO ₂	Mg/rok	0,08	18.919,78	18.919,86
redukcja NO _x	Mg/rok	0,00	34,78	34,78
redukcja pyłu	Mg/rok	1,27	186,47	187,74
redukcja sadzy	Mg/rok	0,00	15,04	15,04
redukcja SO ₂	Mg/rok	0,41	166,98	167,39

- termomodernizację obiektów – zawarto 31 umów na łączną kwotę 14.949.228,09 zł, w tym 2 umowy pożyczek pomostowych na kwotę 797.211,53 zł,
- modernizację sieci ciepłej – zawarto 5 umów na łączną kwotę 3.417.316,80 zł,
- pozostałe zadania z dziedziny ochrony atmosfery – zawarto 3 umowy na łączną kwotę 645.867,73 zł.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W ramach tej grupy zadań zawarto umowy między innymi z jednostkami samorządu terytorialnego, ze Stowarzyszeniem Centrum Wspierania Inicjatyw w gminie

Sławno, z Konwentem Bonifratrów w Łodzi, z Parafią Rzymsko-Katolicką pw. Świętego Ducha w Łowiczu, z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Łodzi, z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej „Pabian-Med” w Pabianicach, z Kurią Archidiecezji Łódzkiej, przedsiębiorcami.

Termomodernizacja obiektów

Termomodernizację obiektów polegającą na dociepleniu ścian, stropodachów, wymianie okien i drzwi, modernizacji instalacji c.o. i c.w.u. wykonano w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach, przedszkolach, bibliotece publicznej, strażnicach, urzędach, zakładach opieki zdrowotnej oraz kościołach.

Modernizacja sieci ciepłej

W powyższej grupie tematycznej zadań zawarto umowy z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Radomsku, z Miastem i Gminą Wieluń, z Zakładem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pabianicach oraz z Przedsiębiorstwem Komunalnym Gminy Konstantynów Łódzki.

Pozostałe zadania z dziedziny ochrony atmosfery

W ramach innych zadań z zakresu Ochrony Atmosfery dofinansowano m.in. Miasto i Gminę Drzewica kwotą 15.889,65 zł na zadanie związane z wymianą lamp oświetlenia drogowego na energooszczędne w miejscowościach: Strzeszkowice, Świerczyna, Trzebina 1, 2 i 3, Zakościele 2, Dąbrówka 2, Radzice Duże 1 i 2, Radzice Kolonia i Jelenia – k/PKP.

Ochrona wód

Inwestycje dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie Ochrony Wód w 2008 r. realizowane były przede wszystkim przez samorządy gminne oraz ich spółki.

W roku sprawozdawczym Fundusz zawarł 73 umowy pożyczek na łączną kwotę 126.309.517,67 zł, na podstawie których przekazał kwotę 33.140.128,05 zł, a zobowiązania na lata 2009–2012 wynoszą 93.169.389,62 zł.

Ponadto na podstawie umów zawartych w latach 2005–2007 Fundusz wypłacił na ochronę wód kwotę 92.411.122,23 zł w formie pożyczek. Na dzień 31.12.2008 r. do przekazania z umów z lat 2006–2007 pozostała kwota w wysokości 71.090.763,72 zł.

Działania Funduszu w dziedzinie ochrony wód w 2008 r. polegały na dofinansowaniu zadań inwestycyjnych z zakresu:

- budowy oczyszczalni ścieków oraz ich modernizację – 9 umów na kwotę 13.639.187,66 zł,
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków – 4 umowy na kwotę 2.867.070,53 zł,
- budowy, rozbudowy sieci kanalizacji deszczowej – 20 umów na kwotę 4.224.303,42 zł,

- budowy, rozbudowy sieci kanalizacyjnej – 40 umów na kwotę 105.578.956,06 zł.

Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków

W ramach umów zawartych w 2008 r. Fundusz dofinansował m.in. budowę, modernizację i przebudowę małych oczyszczalni ścieków w gminach: Buczek, Grabica, Aleksandrów i Witonia oraz w Dobroniu, w Rozprzy, w Zgierzu i w Sieradzu.

Łączna przepustowość wybudowanych i zmodernizowanych w roku 2008 oczyszczalni wynosi ok. 20.000 m³/dobę. W wyniku realizacji tych zadań planowana jest redukcja BZT₅ w wysokości około 4.300.000 Mg/rok.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

W roku sprawozdawczym ze środków Funduszu dofinansowana została budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin Stryków, Strzelce, Rawa Mazowiecka, Uniejów.

W ramach gminnych programów porządkowania gospodarki wodno-ściekowej w roku 2008 wykonano łącznie 348 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków. Dzięki realizacji ww. inwestycji nastąpi redukcja BZT₅ w ilości około 34.250 Mg/rok.

Budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej

W przypadku funkcjonujących oczyszczalni ścieków dla zapewnienia większego dopływu ścieków, przekazano z Funduszu środki na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenie całego województwa łódzkiego m.in. w miastach: Warta, Piotrków Trybunalski, Stryków, Skierniewice, Łowicz, Wieluń, Wieruszów, Kamieńsk, Tomaszów Mazowiecki, Sulejów, Konstantynów, Zgierz oraz Sieradz. Dofinansowanie otrzymały również gminy: Domaniewice, Czerniewice, Czarnożyły, Radomsko, Opoczno.

W roku 2008 Fundusz udzielił pożyczek stanowiących krajowy wkład własny Beneficjentów na pokrycie kosztów pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

Kompleksowe projekty, finansowane z Funduszu Spójności, realizowane są przez:

- „Wodociągi i Kanalizację – Zgierz” Sp. z o.o.,
- „Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Sieradzu.

W 2008 r. Fundusz realizował wypłaty dla projektu dofinansowanego w 2007 r. z udziałem Funduszu Spójności na zadanie „Wodociągi i oczyszczalnia ścieków w Łodzi II”. W wyniku realizacji tej umowy zostanie uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na terenie miasta Łodzi poprzez odprowadzenie ścieków sanitarnych, deszczowych oraz wody spełniającej wymagania jakościowe w ilości około 3.504.000 m³/rok. Inwestycja realizowana jest przez powołaną przez Urząd Miasta – Łódzką Spółkę Infrastrukturalną Sp. z o.o. Zakończenie realizacji zadania przewidziane jest w 2010 roku.

Należy podkreślić fakt, iż projekty dofinansowane przez Fundusz w roku 2008 z zakresu Ochrona Wód to projekty wieloletnie, zatem uzyskanie wymiernych efektów ekologicznych nastąpi w kolejnych latach.

Budowa sieci kanalizacji deszczowej, separatorów wód deszczowych

W roku sprawozdawczym Fundusz podpisał umowy na budowę sieci kanalizacji deszczowej. Inwestycje prowadzono m.in. na terenach gmin: Ozorków, Opoczno, Tomaszów Mazowiecki, Kamieńsk oraz w mieście Sieradz i Kutno.

Podsumowując, umowy zawarte w 2008 r. z dziedziny Ochrona Wód będą skutkowały:

- wybudowaniem oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 337 m³/dobę i redukcją ładunków podstawowych wskaźników zanieczyszczeń głównie BZT₅,
- zwiększeniem przepustowości wybudowanych oczyszczalni o 18 710 m³/dobę,
- wykonaniem łącznie 348 sztuk przyzgodowych oczyszczalni ścieków, w ramach gminnych programów porządkowania gospodarki wodno-ściekowej,
- wybudowaniem ok. 294 000 mb kanalizacji sanitarnej, 39 000 mb przykanalików, 3180 sztuk przyłączy oraz 115 540 mb kanalizacji deszczowej.

Tabela IX.10. Efekty rzeczowe/ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Wód

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2008 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Efekty rzeczowe				
oczyszczalnia ścieków				
Ilość	szt.	3	1	4
Przepustowość	m ³ /dobę	10	1650	1660
Liczba mieszkańców obszaru objętego zadaniem	RLM	540	22 310	22 850
przydomowe oczyszczalnie ścieków				
Ilość	szt.	0	30	30
Przepustowość	m ³ /dobę	0	36	36
sieć kanalizacyjna sanitarna				
Długość	mb	27 578	101 250	128 828
ilość przykanalików/przyłączy	szt.	864	2480	3344
Ilość ścieków	m ³ /rok	0	523 818	523 818
sieć kanalizacyjna deszczowa				
Długość	mb	3809	19 737	23 546
ilość przykanalików/przyłączy	szt.	194	332	526
Ilość ścieków	m ³ /rok	300 713	670 237	970 950
sieć kanalizacyjna ogólnospławna				
Długość	mb	224	0	224
ilość przykanalików	szt.	26	0	26
Efekty ekologiczne				
BZT ₅	Mg/rok	0	3134	3134

Gospodarka wodna

W 2008 r. Fundusz zawarł 23 umowy pożyczek na kwotę 7.147.784,15 zł oraz 10 umów dotacji na kwotę 2.838.039,31 zł, w oparciu o które przekazał kwotę 4.672.183,22 zł w formie pożyczek i 2.361.987,97 zł w formie dotacji.

Na podstawie umów zawartych w latach 2006–2007 Fundusz wypłacił w 2008 r. w formie pożyczek kwotę 10.091.984,26 zł, a w formie dotacji kwotę 3.270.599,80 zł.

Zobowiązania z umów pożyczek zawartych w roku 2007 r. do realizacji w 2009 r. wynoszą 297.123,64 zł. Natomiast zobowiązania z umów zawartych w 2008 r., które Fundusz przyjął do realizacji w 2009 r. wynoszą 2.475.600,93 zł (w formie pożyczek) oraz 474.470,70 zł (w formie dotacji).

Zadania dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie Gospodarka Wodna zakwalifikowano do następujących grup:

- budowa i rozbudowa zbiorników wodnych i ochrony przeciwpowodziowej – 8 umów na kwotę 2.281.035,31 zł,
- regulacja rzek – 2 umowy na kwotę 557.004 zł,
- budowa i modernizacja ujęć wody, studni – 1 umowa na kwotę 747.000 zł,
- budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody – 4 umowy na kwotę 2.350.500 zł,
- budowa i modernizacja wodociągów z przyłączami – 18 umów na kwotę 4.050.284,15 zł.

Budowa/rozbudowa zbiorników wodnych

Zadania z tej grupy realizowane były przez Nadleśnictwo Kutno, Gminę Biała-

czów, Miasto Sieradz, Miasto i Gminę Rawa Mazowiecka oraz przez Ochotniczą Straż Pożarną w Wągłanach.

Regulacja rzek

W roku 2008 Fundusz przyznał m.in. dofinansowanie na zadanie pn: „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe i przeciwerozojne w ramach utrzymania i konserwacji urządzeń wodnych nie będących urządzeniami melioracyjnymi dla województwa łódzkiego w 2008 roku” realizowane przez Województwo Łódzkie oraz zadanie polegające na regulacji rzeki Rawki realizowane przez Miasto Rawa Mazowiecka.

Budowa i modernizacja ujęć wody w tym budowa i modernizacja studni

W ramach tej grupy Fundusz wsparł inwestycję polegającą na przebudowie istniejących komunalnych ujęć wody z utworów czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Realizacja zadania pozwoliła na zwiększenie wydajności ujęć wody oraz dostarczenie mieszkańcom wody o lepszych parametrach jakościowych. Inwestycja realizowana była na terenie gminy Łowicz.

Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody

Dzięki realizacji inwestycji mieszkańcy gmin Wodzierady, Zgierz oraz Drzewica otrzymują wodę o odpowiednich parametrach jakościowych. W ramach powyższych zadań wykonano przebudowę i modernizację istniejących stacji uzdatniania wody polegającą m.in. na: wymianie urządzeń technologicznych, budowie zbiorników wyrównawczych na czystą wodę, montażu

Tabela IX.11. Efekty rzeczowe/ekologiczne uzyskane w dziedzinie Gospodarka Wodna

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2008 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	łącznie uzyskane efekty
Zwiększenie pojemności retencyjnej zbiorników wodnych	m ³	80.304	26.203	106.507
Długość regulowanej linii brzegowej	mb	2.600	343.822	346.422
Obszar objęty oddziaływaniem	ha	b.d.	246.055	246.055
Wydajność stacji uzdatniania wody	m ³ /h	b.d.	100	100
Długość wodociągu	mb	39.221	128.434	167.655
Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	445	987	1.432
Ilość wody dostarczanej	m ³ /rok	7.920	286.315	294.235

filtrów ciśnieniowych, rurociągów technologicznych łączących filtry i hydrofony. Ponadto w miejscowościach Biała i Dębliny w ramach realizacji modernizacji stacji uzdatniania wody wymieniono agregaty prądowe, sprężarki i pompy tłoczne oraz wybudowano rurociąg i zmodernizowano filtry ciśnieniowe.

Budowa i modernizacja wodociągów z przyłączami

Głównymi odbiorcami pomocy finansowej udzielonej na budowę sieci wodociągowej były gminy: Dłutów, Czarnocin, Białynin, Głuchów, Szadek oraz Ręczno. Wykonanie inwestycji z tego zakresu umożliwi zwiększenie ilości dostarczanej wody o odpowiednich parametrach o ponad 4.750.000 m³/rok.

Ochrona powierzchni ziemi

Ochrona Ziemi

W roku 2008 na zadania z dziedziny Ochrona Ziemi Fundusz zawarł 14 umów na łączną kwotę 5.229.218,68 zł, w tym jedną umowę dotacji na kwotę 30.056,30 zł oraz trzynaście umów pożyczek w wysokości 5.199.162,38 zł. Na podstawie zawartych w 2008 r. umów przekazano w formie pożyczek kwotę 2.157.957,52 zł oraz w formie dotacji kwotę 30.056,30 zł. Ponadto na podstawie umów zawartych w latach wcześniejszych Fundusz przekazał w formie pożyczek kwotę 3.618.543,90 zł oraz w formie dotacji kwotę 940.516,60 zł.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego z tytułu zawartych umów w 2008 r. wynoszą 3.041.204,86 zł natomiast z umów zawartych w 2007 r. wynoszą 295.732,00 zł.

Dofinansowanie zadań z dziedziny Ochrony Ziemi przez Fundusz w 2008 r. obejmowało następujące grupy zadań:

- **Uporządkowanie gospodarki odpadami poprzez wdrażanie/rozszerzenie systemu selektywnej zbiórki i wywozu odpadów komunalnych.**

W 2008 r. Fundusz zawarł 5 umów pożyczek na kwotę 1.213.710,00 zł w ramach których zakupiono 4 samochody do

transportu odpadów komunalnych oraz pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów.

- **Podejmowanie działań związanych z przywracaniem właściwych parametrów gruntów zdegradowanych poprzez zamykanie i rekultywację składowisk oraz dostosowanie składowisk odpadów do dyrektyw UE poprzez ich rozbudowę.**

W ramach tej grupy zawarto 6 umów na łączną kwotę 3.918.696,55 zł. Umowy podpisano z Zakładem Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Krośniewicach na rozbudowę składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz ze spółką Eko-Region na budowę kwatery składowiska odpadów w Dylowie. Na budowę składowiska odpadów komunalnych wraz z zapleczem sanitarnym, technologicznym i technicznym otrzymało również pożyczkę Miasto i Gmina Koluszki. Fundusz podpisał umowy pożyczek na: rekultywację oraz zamknięcie miejskiego składowiska odpadów w Koluszkach, rekultywację składowiska odpadów w miejscowości Rydzew oraz na rekultywację składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Sokołówce.

- **Podejmowanie działań związanych z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych w tym likwidacja mogilników oraz usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest.**

W omawianej grupie zadań zawarto 2 umowy pożyczki na kwotę 66.755,83 zł oraz jedną umowę dotacji na kwotę 30.056,30 zł. Fundusz wsparł finansowo w formie pożyczki firmę Invar & Biuro System S.A. w Łodzi, która zrealizowała rozbiórkę budynku biurowego z płyt azbestowo-cementowych płaskich oraz Nadleśnictwo Spałę, które w ramach udzielonej pomocy likwidowało pokrycie dachowe z płyt azbestowo-cementowych na budynkach w nadleśnictwie. W 2008 roku Fundusz zawarł jedną umowę dotacji z Powiatem Bełchatowskim na likwidację odpadów niebezpiecznych zdeponowanych w mogilniku w miejscowości Nowy Świat.

Tabela IX.12.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2008 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	łącznie uzyskane efekty
Ilość odpadów przeznaczonych do odzyska lub recyklingu	Mg/rok	0,00	2 255,00	2 255,00
Zwiększenie pojemności składowisk	m ³	0,00	110 000,00	110 000,00
Stworzenie warunków do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	Mg/rok	44,93	0,00	44,93
Stworzenie warunków do unieszkodliwiania osadów ściekowych	Mg /rok	0,00	153,00	153,00
Samochody do wywozu odpadów	szt.	0,00	4,00	4,00
Stacje do odwadniania/higienizacji osadu	szt.	0,00	2,00	2,00
Ładowarka	szt.	0,00	1,00	1,00
Kompaktor	szt.	0,00	2,00	2,00

Ochrona przyrody i krajobrazu, gospodarka leśna

W 2008 r. Fundusz udzielił pomocy finansowej na realizację zadań z dziedziny Ochrony Przyrody zawierając 43 umowy dotacji na łączną kwotę 2.934.990,07 zł. Na podstawie zawartych umów w 2008 r. beneficjentom została przekazana kwota 1.535.742,12 zł, a na podstawie umów z lat 2006–2007 kwotę 1.151.510,73 zł.

Zobowiązania Funduszu do przekazania odbiorcom pomocy finansowej w 2008 r. z tytułu zawartych umów w 2008 r. wynoszą 1.399.247,95 zł.

Tematycznie dofinansowywane zadania przez Fundusz z dziedziny Ochrony Przyrody i Krajobrazu można podzielić na cztery grupy obejmujące:

▪ **Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa.**

W roku 2008 Fundusz zawarł 9 umów dotacji na łączną kwotę 1.181.713,19 zł w ramach których zostały opracowane uproszczone plany urządzania lasów nie stanowiące własności Skarbu Państwa.

▪ **Prace leczniczo-pielęgnacyjne, pielęgnacje starodrzewia w parkach, konserwacje pomników przyrody, rekonstrukcje założeń parkowych i terenów zielonych.**

W ramach tej grupy zadań zostało zawartych 15 umów dotacji na realizację zadań na terenie m.in. Miasta Łodzi, Gminy Stryków, w zabytkowym parku w Sieradzu oraz w Żelaznej, konserwacji Alei Lipowej w Poniatowie, na drzewostanie w pasie drogi nr 1713 E Noski – Baszków oraz na terenie Miasta Łodzi.

▪ **Urządzanie terenów zielonych i uzupełnianie nasadzeń.**

W ramach tej grupy zadań zawarto 13 umów dotacji m.in. na utworzenie enklaw zieleni na terenach: Miasta Łodzi, Miasta Pabianic, Gminy Łask, Miasta i Gminy Krośnice, Gminy Ksawerów, zabytkowego parku w Zadzimiu, parku w Lututowie oraz zabytkowego parku miejskiego w Rawie Mazowieckiej.

▪ **Poprawa warunków bytowych zwierząt.**

W zakresie omawianej grupy zawarto 6 umów dotacji na zadania związane z poprawą warunków bytowych zwierząt w Miejs-

Tabela IX.13. Efekty rzeczowe/ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Przyrody i Krajobrazu

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2008 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	łącznie uzyskane efekty
Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa	ha	4 656,00	24 911,65	29 567,70
Prace leczniczo-pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: – drzewa i krzewy	szt.	2.235,00	3.284,00	5.519,00
Zwiększenie terenów: – nowe nasadzenia drzew, krzewów i bylin	szt.	435,00	67.195,00	67.630,00

skim Ogrodzie Zoologicznym w Łodzi oraz na terenie Ośrodków Hodowli Zwierzyny w Nadleśnictwach: Smardzewice, Kolumna, Brzeziny, Wieluń, Poddębice.

Badania naukowe i ekspertyzy

W roku sprawozdawczym z dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy Fundusz zawarł 7 umów na łączną kwotę 1.375.170,60 zł, w tym 5 umów dotacji na kwotę 999.853,40 zł i 2 umowy pożyczki na kwotę 375.317,20 zł.

W ramach dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy Fundusz w 2008 r. wspomagał finansowo zadania zakwalifikowane do poniższych grup:

- **Prace badawcze realizowane przez wyższe uczelnie i jednostki naukowo-badawcze.**

W ramach tej grupy Fundusz wsparł m.in. Politechnikę Łódzką.

- **Wykonanie planów ochrony dla rezerwatów i parków krajobrazowych oraz dla terenów NATURA 2000.**

W tej grupie zadań dofinansowanie otrzymał Łódzki Urząd Wojewódzki. Dzięki środkom otrzymanym z Funduszu zostały sporządzone projekty planów ochrony wraz z projektami rozporządzeń dla 21 rezerwatów przyrody położonych na terenie województwa łódzkiego w latach 2008–2009.

- **Monitoring środowiska realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi.**

Dzięki dofinansowaniu przez Fundusz monitoringu środowiska zakupiono sprzęt do badań powietrza, wód powierzchniowych

i podziemnych oraz prognozowania jakości powietrza w województwie.

- **Studia wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko i inne dokumenty niezbędne do złożenia aplikacji o środki z Funduszy Europejskich.**

W ramach tej grupy zadań podpisano dwie umowy pożyczki z Miastem Konstantynów Łódzki i z Oczyszczalnią Ścieków Sp. z o.o. w Tomaszowie Mazowieckim na uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w tych miastach.

- **Wspieranie działań wprowadzających nowe technologie przyjazne środowisku.**

Wśród dofinansowanych zadań wsparcie otrzymała Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi na realizację zadania „Dieta dzika (*Sus scrofa L.*) zasiedlającego lasy nadleśnictw: Smardzewice, Spała i Opoczno ze szczególnym uwzględnieniem sezonowej zmienności udziału w niej roślinności i owadów leśnych oraz roślin uprawnych.”

Edukacja Ekologiczna

Istotną formą kształtowania postaw proekologicznych jest rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska oraz stymulowanie pozytywnych działań na jego rzecz. Najbardziej skutecznym sposobem jest trwała zmiana postaw i zachowań ludzi do otaczającej nas przyrody.

W 2008 roku Fundusz w ramach dziedziny Edukacja Ekologiczna zawarł 170 umów dotacji na kwotę 3.265.077,97 zł. Na ich podstawie w roku sprawozdawczym

Tabela IX.14. Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie Edukacja Ekologiczna w 2008 r.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w roku 2008 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Szkoły, przedszkola realizujące programy ekologiczne, biblioteki, ośrodki doskonalenia nauczycieli, centra zajęć pozaszkolnych	Liczba podmiotów	724	73	797
Szacunkowa liczba dzieci, młodzieży i dorosłych bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	Liczba osób	208.944	61.673	270.617
Działalność wydawnicza służąca ochronie środowiska i edukacji ekologicznej (foldery, przewodniki, informatory, mapy, mat. konferencyjne i szkoleniowe, dodatki ekologiczne do czasopism)	Liczba egzemplarzy	833.959	57.638	891.597
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia*	ilość	67	43	110

wypłacono 1.682.615,52 zł, do przekazania w latach następnych pozostaje kwota 1.566.807,77 zł. Ponadto z umów zawartych w latach ubiegłych wypłacono kwotę 1.567.052,09 zł, a zobowiązania Funduszu na lata następne z umów zawartych w latach 2005–2007 wynoszą 269.753,33 zł.

Dofinansowanie przez Fundusz obejmowało powszechną szkolną oraz pozaszkolną **edukację ekologiczną dzieci i młodzieży** realizowaną poprzez organizowanie konkursów, wycieczek edukacyjnych, edukację leśną, oraz warsztaty i prelekcje. Fundusz zawarł 106 umów dotacji na kwotę 1.731.346,46 zł.

Wszystkim działaniom z zakresu edukacji ekologicznej realizowanym za pomocą środków Funduszu, przyświecał wspólny cel jakim jest szerzenie wiedzy o ochronie środowiska i przyrodzie, wzrost świadomości ekologicznej, wyrabianie postaw proekologicznych i szacunku do otaczającej nas natury i jej bogactwa, a także poszukiwanie rozwiązań polepszających stan naszego środowiska oraz ich upowszechnianie.

Pozostałe zadania ochrony środowiska

W ramach dziedziny Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska Fundusz w 2008 r. wspomagał finansowo zadania, które zostały zakwalifikowane do dwóch grup:

- zapobieganie poważnym awariom i przeciwdziałanie klęskom żywiołowym oraz likwidacja ich skutków,
- inne zadania ochrony środowiska.

W 2008 r. w tej dziedzinie zostało zawartych 80 umów na łączną kwotę 8.211.362,86 zł, w tym 76 umów dotacji na kwotę 7.557.242,86 zł oraz 4 umowy pożyczek na kwotę 654.120,00 zł.

Łącznie na podstawie umów z 2008 r. Fundusz przekazał kwotę 5.394.529,95 zł, z czego 4.814 009,95 zł w formie dotacji i 580.520,00 zł w formie pożyczek. Ponadto na podstawie umów z 2007 r. przekazano w formie dotacji kwotę 2.068.130,00 zł.

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów w 2008 r. do przekazania odbiorcom pomocy finansowej w 2009 r. w formie dotacji wynoszą 2.743.232,90 zł,

Tabela IX.15. Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska w 2008 r.

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2008 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty
Zakup samochodów pożarniczych	szt.	37	41	80
Karosacja i uzbrojenie samochodów strażackich	szt.	3	6	9
Motopompy szlamowe	szt.	1	2	3
Agregat prądotwórczy	szt.	18	10	28
Pompa	szt.	10	16	26
Wąż	odc.	653	1.486	2.139
Prądownica	szt.	68	22	90
Rozdzielacz kulowy	szt.	1	66	67
Zbiornik wodny	szt.		42	42
Mostek przejazdowy	para	14	27	41
Modernizacja instalacji odgromowej	szt.	1	152	153
Rozpierzacz kulowy	szt.		7	7
Nożyce hydrauliczne	szt.	1	1	2
Pontony	szt.	2		2
Sprzęt do pielęgnacji zieleni, utrzymania rowów przydrożnych i melioracyjnych	kpl.	0	1	1
Samochód służący do utrzymania drożności sieci kanalizacyjnej	szt.	0	4	4
Agregat chłodniczy	szt.	1	1	2
Zamiatarka	szt.	0	2	2

---

a w formie pożyczek 73.600,00 zł. Na ww. zadania w ramach 74 umów Fundusz przeznaczył środki w wysokości 7.387.242,86 zł. Pomoc finansową otrzymały:

- Państwowe Straże Pożarne
- Ochotnicze Straże Pożarne
- Gminy i Powiaty
  - Miasto Radomsko, Gmina Rozprza, Gmina Gorzkowice, Powiat Piotrkowski z przeznaczeniem na zebranie, utylizację i zagospodarowanie odpadów zawierających azbest, które powstały w wyniku działania huraganów i nawałnic,

– Gmina Ładzice, Miasto Radomsko, Gmina Osjaków, Gmina Gorzkowice, Powiat Piotrkowski, Gmina Rozprza, Gmina Gomunice, Gmina Dobryczyce na likwidację skutków działania żywiołów.

Opracowanie: Elżbieta Lewandowska-Żyndul, Dorota Linowiecka, Dominika Jeżewska-Zajdel, Ewa Wilk, Barbara Kowalczyk, Roksana Wołoszczuk, Izabella Marciniak, Karolina Piłacińska, Małgorzata Skupińska, Anetta Domańska-Traczyk, Julia Rosiak-Przybyśka, Agnieszka Podstolska

INFORMACJA O WOJEWÓDZKICH SŁUŻBACH OCHRONY ŚRODOWISKA

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

90-113 Łódź, ul. Traugutta 25
telefon 42 – 665-03-70
fax 42 – 665-03-71

DEPARTAMENT ROLNICTWA I OCHRONY ŚRODOWISKA ŁÓDZKIEGO URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO

90-051 Łódź, al. Piłsudskiego 8
telefon 42 – 663-35-30
fax 42 – 663-35-32

WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I ROLNICTWA URZĘDU MIASTA ŁODZI

90-365 Łódź, ul. Tymienieckiego 5
telefon 42 – 638-47-11
fax 42 – 638-47-47

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI

90-006 Łódź, ul. Piotrkowska 120
centrala 42 – 633-33-43
fax 42 – 633-33-33

Delegatura WIOŚ w Piotrkowie Trybunalskim

97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Bawełniana 18
centrala 44 – 648-67-77
fax 44 – 646-46-65

Delegatura WIOŚ w Sieradzu

98-200 Sieradz, ul. P.O.W. 70/72
centrala 43 – 822-37-60
fax 43 – 822-09-81

Delegatura WIOŚ w Skierniewicach

96-100 Skierniewice, al. Macieja Rataja 11
centrala 46 – 833-42-89
fax 46 – 833-33-77

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

90-562 Łódź, ul. Łąkowa 11
telefon 42 – 663-41-00
fax 42 – 639-51-21

LIGA OCHRONY PRZYRODY

90-430 Łódź, ul. Piotrkowska 113
telefon 42 – 633-30-45

